

Bruxelles, 3 septembrie 2026
(OR. en)

Dosar interinstituțional:
2023/0156 (COD)

8190/2/26
REV 2 ADD 1

UD 94
ENFOCUSTOM 51
ECOFIN 470
MI 336
COMER 61
TRANS 222
FISC 133
RESPR 22
CODEC 662
PARLNAT

EXPUNERE DE MOTIVE A CONSILIULUI

Subiect: Poziție în primă lectură a Consiliului în vederea adoptării unui
REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI
de instituire a Codului vamal al Uniunii, de înființare a Autorității Vamale a
Uniunii Europene și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013

- Expunere de motive a Consiliului
- Adoptată de Consiliu la 3 septembrie 2026

I. INTRODUCERE

1. La 17 mai 2023, Comisia a transmis Consiliului și Parlamentului European o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Codului vamal al Uniunii, de înființare a Autorității Vamale a Uniunii Europene și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013¹.
2. Propunerea se întemeiază pe articolele 33, 114 și 207 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) (procedura legislativă ordinară).
3. Comitetul Economic și Social European și-a emis avizul la 20 septembrie 2023². Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor și-a emis avizul la 11 iulie 2023³.
4. Din partea Parlamentului European, responsabilitatea principală revine Comisiei pentru piața internă și protecția consumatorilor (IMCO). În cursul ciclului legislativ anterior, raportor în ceea ce privește propunerea a fost numită dna Deirdre CLUNE (PPE, IE). Începând cu 27 septembrie 2024, dl Dirk GOTINK (PPE, NL) este raportor în ceea ce privește propunerea. La 13 martie 2024, Parlamentul European și-a adoptat poziția în primă lectură⁴.
5. Grupul de lucru pentru uniunea vamală a examinat propunerea începând din iunie 2023, în timpul președințiilor suedeză, spaniolă, belgiană, ungară și poloneză.
6. În cadrul reuniunii sale din 27 iunie 2025, Coreperul a ajuns la un acord cu privire la un mandat parțial de începere a negocierilor cu Parlamentul European⁵.
7. Trilogurile au avut loc la 8 iulie, 15 octombrie, 20 noiembrie, 10 decembrie 2025 și 26 martie 2026 în timpul președințiilor daneză și cipriotă. Colegiuitorii au ajuns la un acord politic provizoriu în cadrul ultimului trilog. Acest acord a fost ulterior consolidat într-un text final de compromis.

¹ Doc. ST 9596/23 + ADD 1-4.

² JO C, C/2023/864, 8.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/864/oj>.

³ Doc. ST 11829/23.

⁴ JO C, C/2025/1035, 27.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1035/oj>.

⁵ Doc. ST 10462/25.

8. La 15 aprilie 2026, Comitetul Reprezentanților Permanenți a analizat textul final de compromis și a confirmat acordul⁶.
9. La 16 aprilie 2026, Comisia IMCO a Parlamentului European a votat în favoarea textului final de compromis. La 28 aprilie 2026, președinta Comisiei IMCO a adresat o scrisoare președintei Comitetului Reprezentanților Permanenți prin care indica faptul că, în cazul în care Consiliul va transmite Parlamentului European poziția sa în forma convenită, sub rezerva revizuirii juridico-lingvistice, va recomanda plenului să accepte fără amendamente poziția Consiliului în cadrul celei de a doua lecturi.

II. OBIECTIV

10. Obiectivul general al regulamentului este de a răspunde provocărilor cu care se confruntă buna funcționare a uniunii vamale și a pieței interne, generate de riscurile și amenințările interne și externe, în special prin adaptarea legislației vamale la evoluțiile structurii comerțului mondial, ale tehnologiei și ale modelelor de afaceri, precum și ale nevoilor părților interesate, inclusiv ale întreprinderilor, consumatorilor și cetățenilor.
11. Pentru a răspunde acestor provocări, regulamentul urmărește să asigure un nivel uniform de digitalizare și condiții de concurență echitabile pentru operatorii economici din toate statele membre. În acest scop, regulamentul instituie Platforma de date vamale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Platforma de date vamale a UE”), care constituie o platformă digitală pentru un ansamblu integrat de servicii și sisteme electronice centralizate, sigure și reziliente din punct de vedere cibernetic în scopuri vamale. De asemenea, regulamentul instituie o nouă agenție descentralizată, Autoritatea Vamală a Uniunii Europene (denumită în continuare „Autoritatea Vamală a UE”), ca organism central, operațional pentru guvernarea coordonată a uniunii vamale.

⁶ Doc. 7771/26 + ADD 1 + ADD 1 COR 1.

III. ANALIZA POZIȚIEI ÎN PRIMĂ LECTURĂ A CONSILIULUI

12. Poziția în primă lectură a Consiliului conține următoarele elemente principale asupra cărora colegiuitorii au ajuns la un acord:
13. Regulamentul definește **misiunea autorităților vamale** ca fiind colectarea taxelor, combaterea fraudei, facilitarea activităților comerciale legitime, contribuirea la comerțul echitabil, precum și protejarea siguranței, a sănătății, a mediului și a altor interese publice în cooperare cu alte autorități competente.
14. Se introduce sau se actualizează un set cuprinzător de definiții, inclusiv concepte-cheie, precum „importator”, „importator pentru vânzări la distanță”, „exportator”, „regim vamal”, „risc” și „supraveghere vamală”. Pentru a consolida supravegherea vamală, în temeiul noilor definiții, importatorii și exportatorii răspund față de autoritățile vamale pentru conformitatea mărfurilor cu legislația specifică produsului. Conceptul de „importator pentru vânzări la distanță” creează o categorie specifică pentru operatorii din domeniul comerțului electronic care vând în Uniune mărfuri din țări terțe.
15. Normele privind **deciziile referitoare la informațiile obligatorii** (care acoperă clasificarea tarifară, originea și determinarea valorii) sunt consolidate într-un singur loc. Se introduce o nouă **taxă de procesare la nivelul Uniunii**, cu un quantum fix per articol pentru mărfurile vândute în cadrul vânzărilor la distanță, pentru a acoperi costurile serviciilor de tratare a unei cereri de punere în liberă circulație a mărfurilor respective, iar în cazul mărfurilor puse în liberă circulație din antrepozitele vamale pentru vânzări la distanță se aplică o taxă mai mică.
16. Regulamentul stabilește drepturile și responsabilitățile principalilor actori din cadrul proceselor vamale. Ca regulă generală, **importatorii** trebuie să fie stabiliți pe teritoriul vamal al Uniunii, să le furnizeze autorităților vamale toate datele necesare înainte de acordarea liberului de vamă, să asigure conformitatea mărfurilor cu toate dispozițiile legislative aplicabile și să plătească taxele vamale. **Exportatorii** au obligații paralele: să furnizeze datele solicitate înainte de ieșirea mărfurilor, să asigure conformitatea cu legislația aplicabilă și, în general, să fie stabiliți în Uniune. Atât pentru importatori, cât și pentru exportatori, regulamentul prevede și anumite excepții de la cerința de a fi stabiliți în Uniune.

17. Sistemul **operatorilor economici autorizați (AEO)** este reformat. Atât criteriile, cât și cerințele în materie de monitorizare devin mai stricte. Autoritățile vamale sunt obligate să efectueze o monitorizare aprofundată cel puțin o dată la trei ani. Autoritățile vamale pot acorda unul sau ambele tipuri de autorizații – statutul de AEO pentru simplificări vamale, care permite titularului să beneficieze de astfel de simplificări, și statutul de AEO pentru securitate și siguranță, care conferă titularului dreptul la măsuri de facilitare în ceea ce privește securitatea și siguranța.
18. Se introduce statutul de **comerciant „încredere și control” („Trust and Check”)**. Comercianții „încredere și control” trebuie să îndeplinească criterii mai stricte și trebuie să le acorde autorităților vamale acces aproape în timp real la evidențele lor electronice și la datele lor operaționale. În schimb, aceștia beneficiază de proceduri simplificate, cum ar fi acordarea liberului de vamă pentru mărfuri fără a aștepta intervenția autorităților vamale, cu condiția ca informațiile necesare să fie disponibile în avans, de amânarea plății datoriei vamale și de posibilitatea de a fi supuși unui număr mai redus de controale. Se instituie un mecanism de protecție pentru a se verifica respectarea criteriilor aferente statutului de comerciant „încredere și control”. Autoritatea Vamală a UE poate recomanda să fie suspendat sau revocat statutul de comerciant „încredere și control”, iar Comisia poate solicita autorităților vamale competente să suspende sau să revoce acest statut.
19. **Reprezentanții vamali** pot acționa direct sau indirect. Reprezentanții indirecti care acționează pe seama importatorilor/exportatorilor stabiliți în afara Uniunii își asumă toate obligațiile respectivilor importatori/exportatori. Numai reprezentanții care au statutul de AEO sau statutul de comerciant „încredere și control” pot acționa la nivel transfrontalier sau pot gestiona importuri în cadrul unor vânzări la distanță.
20. Se acordă o atenție deosebită microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii pentru a facilita accesul acestora la statutul de AEO și la statutul de comerciant „încredere și control”. În acest scop, autoritățile vamale vor ține seama de caracteristicile specifice ale acestora, iar Comisia va elabora orientări.

21. Regulamentul stabilește cadrul juridic și tehnic, precum și guvernanta, pentru **Platforma de date vamale a UE**. Aceasta constituie o platformă digitală centralizată, securizată și interoperabilă menită să înlocuiască sistemele informatice vamale naționale pentru colectarea, prelucrarea și schimbul de informații relevante pentru punerea în aplicare a legislației vamale. **Suveranitatea digitală** a Platformei vamale de date a UE este asigurată prin instituirea unui cadru cuprinzător de garanții juridice, tehnice, organizatorice și contractuale. Platforma va fi concepută astfel încât să asigure protecția datelor. Infrastructura sa va fi situată pe teritoriul Uniunii și va fi controlată și administrată exclusiv de Comisie sau de Autoritatea Vamală a UE. Furnizorii și prestatorii de servicii (inclusiv subcontractanții lor) care îndeplinesc sarcini legate de dezvoltarea, găzduirea, exploatarea și întreținerea Platformei de date vamale a UE au obligația de a fi stabiliți legal în Uniune și trebuie să nu fie controlați direct sau indirect de o întreprindere dintr-o țară terță.
22. **Accesul la date** va fi supus unor norme stricte: numai autoritățile desemnate pot accesa Platforma de date vamale a UE în scopuri definite. Printre acestea se numără autoritățile vamale, Comisia, Autoritatea Vamală a UE, OLAF, EPPO, Europol, Frontex, autoritățile fiscale și statistice naționale, autoritățile competente din domeniul siguranței alimentare și organismele de supraveghere a pieței, accesul fiecăreia dintre acestea fiind posibil în condiții precis stabilite.
23. Se instituie o structură de management al riscurilor pe trei niveluri:
- **Comisia** stabilește domenii de control prioritare comune și criterii/standarde comune privind riscurile și furnizează orientări de politică;
 - **Autoritatea Vamală a UE** efectuează o analiză de risc la nivelul Uniunii, emite recomandări de control pentru autoritățile vamale, efectuează evaluări ale amenințărilor și coordonează controalele comune;
 - **autoritățile vamale** efectuează analize de risc la nivel național, pun în aplicare recomandările de control, iau decizii de control și participă la dezvoltarea managementului riscurilor la nivelul Uniunii.
24. Managementul riscurilor este organizat cu o anumită periodicitate, incluzând colectarea și analiza datelor relevante, identificarea și analizarea riscurilor, elaborarea de măsuri și acțiuni de control, colectarea de feedback cu privire la desfășurarea activităților de management al riscurilor și de control și monitorizarea acestor activități. Acesta acoperă atât riscurile financiare, cât și cele nefinanciare.

25. Sistemul actual bazat pe declarații vamale este înlocuit cu transmiterea de către întreprinderi de **date în format digital privind importurile și exporturile** prin intermediul Platformei de date vamale a UE. Importatorii, exportatorii și titularii regimului de tranzit sunt obligați să furnizeze toate datele necesare cât mai curând posibil și înainte de notificarea autorităților vamale cu privire la disponibilitatea mărfurilor. Notificarea privind disponibilitatea mărfurilor declanșează plasarea mărfurilor sub un regim vamal.
26. **Acordarea liberului de vamă** pentru mărfuri are loc după o analiză de risc efectuată de autoritățile vamale. În cazul în care mărfurile nu au fost selectate pentru control într-un termen rezonabil, se consideră că acestea au primit liberul de vamă. Autoritățile vamale pot autoriza comercianții „încredere și control” să acorde liberul de vamă pentru mărfuri în numele lor, sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții.
27. În cursul perioadei de tranziție până în 2034, trecerea de la sistemul actual bazat pe declarații la noul model de transmitere digitală a datelor privind importurile și exporturile este reglementată de norme specifice.
28. **Autoritatea Vamală a UE** este instituită ca o nouă agenție descentralizată a UE, cu sediul la Lille (Franța). Structura sa de guvernare include un **consiliu de administrație**, un **comitet executiv**, un **director executiv** și un **consiliu consultativ vamal**.
29. Printre principalele sarcini ale Autorității Vamale a UE se numără efectuarea analizei de risc și emiterea de recomandări de control la nivelul Uniunii; efectuarea de evaluări ale amenințărilor; coordonarea operațiunilor vamale comune; dezvoltarea, exploatarea și întreținerea Platformei de date vamale a UE; pregătirea conținutului activităților de formare pentru profesioniștii din domeniul vamal; monitorizarea conformității comercianților „încredere și control”; gestionarea celulei de răspuns în situații de criză și evaluarea performanței uniunii vamale.
30. Se stabilește o listă minimă a încălcărilor legislației vamale pe care statele membre trebuie să o transpună în legislația națională, însoțită de norme referitoare la circumstanțele care trebuie luate în considerare atunci când sunt stabilite sancțiunile. Sancțiunile trebuie să fie efective, proporționale și cu efect de descurajare. Statele membre își păstrează libertatea de a alege tipul de măsuri menite să asigure respectarea normelor.
31. **Vânzărilor la distanță** li se aplică norme speciale: sunt stabilite sancțiuni pecuniare proporționale, dar cu efect de descurajare (cu un nivel minim și unul maxim, bazate pe valoarea totală a mărfurilor importate), menite să prevină fenomenul „alegerii frontierei celei mai favorabile” (*border-shopping*). Neconformitatea sistematică (definită prin intermediul unor acte de punere în aplicare) are ca efect suspendarea acordării liberului de vamă și, eventual, suspendarea temporară a accesului la interfața online a operatorului care nu respectă normele (cu implicarea autorităților digitale relevante). Evidențele tuturor sancțiunilor vor fi păstrate în Platforma de date vamale a UE în vederea monitorizării și a transparenței.

32. Regulamentul împuternicește Comisia să adopte acte delegate și acte de punere în aplicare pentru a gestiona o serie de aspecte operaționale până la împlinirea unor termene specifice, pentru a se asigura că arhitectura juridică și tehnică care stă la baza tranziției este creată în timp util.
33. Tranziția de la sistemele vamale existente la noua Platformă de date vamale a UE va avea loc în etape. Utilizarea obligatorie a Platformei de date vamale a UE de către importatorii pentru vânzările la distanță va începe la 1 iulie 2028. Utilizarea voluntară a Platformei de date vamale a UE de către toți ceilalți operatori economici va începe la 1 martie 2031, iar utilizarea obligatorie a Platformei de date vamale a UE de către toți operatorii economici este stabilită pentru data de 1 martie 2034.

IV. CONCLUZIE

34. Poziția Consiliului susține obiectivul propunerii Comisiei și reflectă pe deplin compromisul la care s-a ajuns în cadrul negocierilor dintre Consiliu și Parlamentul European, cu sprijinul Comisiei.
35. Prin urmare, Consiliul consideră că poziția sa în primă lectură reflectă în mod echilibrat rezultatul negocierilor. Odată adoptat, regulamentul va contribui la simplificarea și creșterea eficacității regimurilor vamale, a supravegherii vamale și a managementului riscurilor. Acest lucru se va realiza prin îmbunătățirea accesului la date și a utilizării acestora și prin instituirea Platformei de date vamale a UE și a Autorității Vamale a UE.